

GŁÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

GIS-NK-ZK-0941-13/LJG/16
GIS-ŚZ-078-00094/EW/2016/2

Warszawa, dnia ...2016.-07.-29....

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE OGÓLNE

Kontrolę w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu przy ul. Noskowskiego 23, 61-705 Poznań, ujętą w planie kontroli na rok 2016, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia, przeprowadzili pracownicy Głównego Inspektoratu Sanitarnego w składzie:

- 1) ██████████ – radca Głównego Inspektora Sanitarnego – koordynator kontroli, upoważnienie nr 105/2016 (*akta kontroli nr 1*), oświadczenie o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli (*akta kontroli nr 2*);
- 2) ██████████ – starszy specjalista – kontroler, upoważnienie nr 106/2016 (*akta kontroli nr 3*); oświadczenie o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli (*akta kontroli nr 4*).

Czynności kontrolne w jednostce przeprowadzono w dniu 10 czerwca 2016 r.

Zakres kontroli obejmował:

a) **Przedmiotem kontroli**, zgodnie z Programem kontroli z dnia 12 maja 2016 r. (*akta kontroli str. 5-6*) była ocena prawidłowości zadań wykonywanych przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w zakresie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w oparciu o zapisy

zawarte w art. 27c ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1412) oraz w art. 44c i 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 roku, poz. 124 z późn. zm).

b) Okres objęty kontrolą od 01-03-2014 r. do 31-12-2015 r.

W ramach czynności kontrolnych ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Funkcjonowanie Zespołu do Spraw Nadzoru Nad Środkami Zastępczymi, w tym kompetencje pracowników.
2. Nadzór merytoryczny sprawowany nad zadaniami wykonywanymi przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych w województwie wielkopolskim w zakresie realizacji ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych (współdziałanie, wytyczne, szkolenia, kontrole).
3. Funkcjonowanie systemu monitorowania informacji o „dopalaczach” SMIOD, szczególnie w zakresie nadzoru nad prowadzeniem bazy przez Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne województwa wielkopolskiego.
4. Realizacja procesu utylizacji wyrobów zabezpieczonych w wyniku wykonania decyzji Głównego inspektora Sanitarnego z dnia 2 października 2010 r. GIS-BI-073-239/RS/10.

Działalność kontrolowanej jednostki została oceniona pozytywnie.

II. OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest dr n. med. Andrzej Trybusz, który został powołany przez Wojewodę Wielkopolskiego na stanowisko Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego decyzją nr OA.III-4.2110-40/11 z dnia 25 lipca 2011 r.

Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna (WSSE) w Poznaniu działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz statutu nadanego Zarządzeniem nr 317/12 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 18 maja 2012 r. w sprawie

nadania statutu Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. W Stacji obowiązuje również regulamin organizacyjny stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 13/2013 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie nadania Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu „Regulaminu Organizacyjnego”. Regulamin został zatwierdzony przez Wojewodę Wielkopolskiego. Dokument określa zasady kierowania Stacją, organizację wewnętrzną oraz zakres działania komórek organizacyjnych. W paragrafie 1, pkt. 4, ppkt c wpisano zdanie w brzmieniu: ”koordynowanie prowadzenia postępowania powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w przypadku stwierdzenia wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub produktu, co do którego zachodzi podejrzenie, że jest środkiem zastępczym”. Zarówno statut jak i regulamin organizacyjny, przytoczone wyżej, są dostępne na stronie internetowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

W Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu funkcjonuje system zarządzania jakością zgodnie z normą PN-EN /SD/IEC 17020:2012.

Zarządzeniem Nr 3/2012 z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego Ds. Środków Zastępczych, Dyrektor Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej powołał zespół w składzie (*akta kontroli str. 7*):

- ██████████ Kuczma Nap ██████████ – Zastępca Wielkopolskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego; Przewodnicząca Zespołu,
- ██████████ Wlo ██████████ – Kierownik Oddziału Higieny Żywności Żywnienia i Przedmiotów Użytku, członek Zespołu,
- ██████████ ██████████ – Kierownik Oddziału Oświaty i Promocji Zdrowia, członek Zespołu,
- ██████████ Duszyński – Kierownik Oddziału Higieny Pracy, członek Zespołu,
- ██████████ Pa ██████████ – Kierownik Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży, członek Zespołu,
- ██████████ ██████████ – Radca Prawny, członek Zespołu,
- ██████████ ██████████ – starszy asystent w Oddziale Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku, sekretarz.

Zarządzenie nr 16/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r. zmienia treść zarządzenia nr 3/2012 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu z dnia 13 stycznia

2012 r. w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Środków Zastępczych (*akta kontroli str. 8*). W pkt. 2 w skład Zespołu Zadaniowego Ds. Środków Zastępczych, w miejsce p. ██████████ – Starszego Asystenta w Oddziale Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku wpisuje się p. ██████████ – Starszego Asystenta w Oddziale Higieny Pracy.

Zarządzenie nr 14/2015 z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie zmiany zarządzenia 3/2012 Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie powołania Zespołu Zadaniowego ds. Środków Zastępczych (*akta kontroli str. 9*).

W pkt 2 w skład Zespołu Zadaniowego ds. Środków Zastępczych, w miejsce p. ██████████ – Starszego Asystenta w Oddziale Higieny Pracy, wpisuje się p. ██████████ – Młodszego Asystenta w Oddziale Higieny Pracy.

Do zadań przedmiotowego Zespołu należy w szczególności:

- współudział i organizacja szkoleń w zakresie zagrożeń związanych z używaniem środków zastępczych,
- koordynowanie działań prowadzonych przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi,
- przekazywanie Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu informacji w związku z podejmowanymi działaniami nadzorowymi nad środkami zastępczymi,
- współpraca w zakresie środków zastępczych z Policją, Wojewódzkim Inspektoratem Inspekcji Handlowej, Wojewódzkim Inspektoratem Inspekcji Farmaceutycznej, Kuratorem Oświaty.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Zespół Zadaniowy ds. Środków Zastępczych w dniu 2 kwietnia 2014 r. odbył spotkanie w celu analizy możliwości i koordynacji działań w zakresie wprowadzenia sprawnych oraz skutecznych działań profilaktycznych w tematyce środków zastępczych na terenie województwa wielkopolskiego (*akta kontroli 10-11*).

Członkowie Zespołu zajmują się realizacją zadań wynikających ze specyfiki danej komórki, w której są zatrudnieni oraz dodatkowo zajmują się realizacją zadań związanych z nadzorem nad środkami zastępczymi. Zadania związane z nadzorem nad środkami zastępczymi wpisane są w aktualny zakres czynności na stanowisku pracy pracowników.

Obsługą spraw i dokumentów związanych z realizacją zadań Zespołu zajmuje się Oddział Higieny Pracy, w którym 4 osoby zajmują się zadaniami związanymi z obsługą nadzoru nad środkami zastępczymi, tj.:

- [REDACTED] – Kierownik Oddziału Higieny Pracy,
- Daria Noszczyńska – Młodszy asystent w Oddziale Higieny Pracy,
- [REDACTED] - Młodszy asystent w Oddziale Higieny Pracy,
- [REDACTED] - Młodszy asystent w Oddziale Higieny Pracy.

Przykładowy zakres obowiązków Pani [REDACTED] młodszeo asystenta brzmi następująco:

- „ – Przygotowanie decyzji odwoławczych z zakresu środków zastępczych.
- Nadzór nad egzekwowaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Realizacja zadań związanych ze sprawozdawczością i statystyką w zakresie środków zastępczych.
- Pomoc w organizacji i udział w szkoleniach w zakresie środków zastępczych”.

Biorąc pod uwagę proporcje zadań związanych z nadzorem nad środkami zastępczymi w stosunku do innych zadań z zakresu higieny pracy należy podkreślić, że Pani Daria [REDACTED] w 90 % wykonuje zadania, które dotyczą środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych wyjaśnień oraz wszelkich informacji związanych z zakresem kontroli udzielały następujące osoby:

- Pani [REDACTED] – Zastępca Wielkopolskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego,
- Pan [REDACTED] – Kierownik Oddziału Higieny Pracy,
- Pani [REDACTED] – Młodszy asystent w Oddziale Higieny Pracy.

W dokumencie Zasadnicze Zamierzenia WSSE w Poznaniu zaplanowanym w 2015 r. dla Oddziału Higieny Pracy na 2016 r. (akta kontroli 12-14) określono jako cel główny przeciwdziałanie narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji problematyki związanej z obszarem środków zastępczych. W części III.2.4 pt. Oddział Higieny Pracy (DN-HP) określono zadania:

- „11. Opracowywanie sprawozdań dotyczących zmniejszania zagrożeń zdrowia publicznego w obszarze środków zastępczych, z uwzględnieniem osiągniętej wartości miernika działania.
12. Wymiana za pomocą e-platformy wszystkich informacji w zakresie realizacji zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze środków zastępczych, sprawozdań i meldunków, dokumentacji dotyczącej nadzoru, w tym kontroli w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz wyników badań kwestionowanych produktów.
13. Przesłanie do Departamentu Nadzoru nad Środkami Zastępczymi sprawozdania opisowego do stanu sanitarnego powiatów w 2014 r. (w formie elektronicznej edytowalnej) z działalności w zakresie zmniejszania zagrożeń zdrowia publicznego w obszarze środków zastępczych.
14. Monitoring wprowadzania na rynek środków zastępczych oraz sprzedaży internetowej, opracowanie metod zapobiegania takim możliwościom.”

Pracownicy zajmujący się wykonywaniem zadań związanych z nadzorem nad środkami zastępczymi na bieżąco utrzymują współpracę z wyznaczonymi osobami z pionu higieny pracy w Powiatowych Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych w województwie wielkopolskim. W każdej PSSE wyznaczona jest konkretna osoba do współpracy, która regularnie (raz w miesiącu) raportuje o sytuacji w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi oraz podejmowanych działaniach profilaktycznych i oświatowo-informacyjnych, co pozwala na efektywne monitorowanie sytuacji w województwie.

Nadzór merytoryczny prowadzony przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu nad PSSE województwa wielkopolskiego prowadzony jest wieloaspektowo. Zasadniczym jego elementem jest nadzór dokonywany w trybie instancyjnym podczas rozpatrywania wniesionego środka zaskarżenia, tj. zażaleń i odwołań od decyzji podjętych w pierwszej instancji. Podstawę kontroli instancyjnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), stanowi art. 12 ust. 2 pkt 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, co oznacza, iż państwowy wojewódzki inspektor sanitarny w postępowaniu administracyjnym jest organem drugiego stopnia w stosunku do państwowego powiatowego i państwowego granicznego inspektora sanitarnego.

W zakresie postępowania odwoławczego w drugiej instancji:

1. W 2013 r. wydano 20 decyzji, w tym: 15 utrzymujących w mocy decyzje organów pierwszej instancji i 5 uchylających. Ogólna liczba odwołań wyniosła 22 oraz 3 zażalenia na postanowienia pierwszej instancji. W tym roku przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym toczyło się sześć postępowań, w tym wydano 2 wyroki oddalające skargę oraz 1 wyrok utrzymujący skargę.
2. W 2014 r. wydano 41 decyzji, w tym: 34 utrzymujące w mocy decyzje organów pierwszej instancji i 7 decyzji uchylających, wydano 19 postanowień. Ogólna liczba odwołań wyniosła 68 oraz 10 zażaleń na postanowienia wydane przez pierwszą instancję. W tym roku przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym toczyło się 17 postępowań, w tym wydano 3 wyroki oddalające skargę oraz 1 wyrok utrzymujący skargę oraz 12 postanowień WSA o odrzuceniu skargi (niedopełnienie formalności). W tym samym roku odnotowano 178 zatruc, w tym 7 zatruc u osób poniżej 15 roku życia, 24 zatrucia w wieku 16-18 lat, 29 zatruc u osób w wieku 19-24 lata, 35 zatruc u osób w wieku powyżej 25 roku życia oraz u 83 osób bez określenia ich wieku.
3. W 2015 r. wydano 91 decyzji, w tym: 81 utrzymujące w mocy decyzje organów pierwszej instancji i 10 decyzji uchylających, wydano 29 postanowień. Ogólna liczba odwołań wyniosła 85 i 14 zażaleń na postanowienia wydane przez pierwszą instancję. W tym roku przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym toczyły się 22 postępowania, w tym wydano 2 oraz 29 postanowień WSA o odrzuceniu skargi (niedopełnienie formalności). W tym samym roku odnotowano 569 zatruc, w tym 26 zatruc u osób poniżej 15 r.ż., 72 zatrucia w wieku 16-18 lat, 154 zatrucia u osób w wieku 19-24 lata, 183 zatrucia u osób w wieku powyżej 25 r.ż. oraz u 134 osób bez określenia ich wieku.

W okresie od 13 września 2012 r. (pojawienie się pierwszego stacjonarnego punktu sprzedaży środków zastępczych w województwie wielkopolskim, tj. w Koninie do 8 czerwca 2016 r.) państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni w województwie wielkopolskim wszczęli łącznie 210 postępowań administracyjnych w przedmiocie ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych. W tym okresie obrót środkami zastępczymi został przez organy zidentyfikowany w następujących miejscowościach województwa:

- Gniezno – 15 kontroli,
- Kalisz – 32 kontrole,

- Konin – 36 kontrole,
- Krotoszyn – 1 kontrola,
- Leszno – 21 kontrole,
- Piła – 9 kontroli,
- Pleszew – 4 kontrole,
- Poznań – 55 kontroli,
- Ostrów Wielkopolska – 18 kontroli,
- Ostrzeszów – 1 kontrola,
- Turek – 15 kontroli,
- Złotów – 3 kontrole.

W powyższej statystyce oparto się na danych dotyczących działań podjętych przez PPIS w województwie wielkopolskim, zarejestrowanych w bazie danych systemu SMIOD (*akta kontroli str. 15-20*).

Zespół kontrolny zapoznał się z kwartalnymi zestawieniami za lata 2014-2015 dotyczącymi działań PPIS województwa wielkopolskiego w zakresie realizacji ustawowych zadań przeciwdziałania wytwarzaniu i wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych (*akta kontroli str. 21-33*).

Ze sprawozdań za 2013 r. wynika, że:

1. Liczba sklepów w których oferowano do sprzedaży środki zastępcze wyniosła 14.
2. Liczba sklepów, w których strona w trakcie prowadzenia postępowania „wyprowadziła” spółkę i wprowadziła inna spółkę kontynuując sprzedaż środków zastępczych wyniosła 4.
3. Przeprowadzono 171 kontroli, w tym w trakcie 13 z nich znaleziono produkty, co do których zachodziło podejrzenie, że zawierają w składzie środki zastępcze.
4. Strony wniosły 5 sprzeciwów wobec wszczętych kontroli, żaden sprzeciw nie został rozstrzygnięty na korzyść strony.
5. Wniesiono 3 zażalenia na postanowienie o kontynuowaniu czynności kontrolnych.
6. Wydano 15 decyzji w trybie art. 27c ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie wstrzymania wprowadzania do obrotu na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań bezpieczeństwa produktów, nie dłuższy niż 18 miesięcy.

7. Wydano 4 decyzje w trybie art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie nakazu wycofania produktów z obrotu oraz zniszczenia na koszt strony postępowania, w przypadku stwierdzenia, że produkt stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.
8. Wydano 3 decyzje zgodnie z art. 27c ust. 3 pkt. 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie nakazu zaprzestania prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach służących wprowadzaniu produktu do obrotu na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia, nie dłuższy niż 3 miesiące.
9. Zabezpieczono łączną ilość 1191 opakowań produktów, z których pobrano 45 próbek i przekazano do badań.
10. Próbkę badano w Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej oraz w Narodowym Instytucie Leków w Warszawie.
11. W przebadanych próbkach zidentyfikowano środki zastępcze: PVP, 2-DPMP, etylofenidat, DMAA, etylon, dimetokaina, MDPV, MPPP, metylon, 3,4-DMMC, MPA (metiopropamina), UR-144, AM-2201, brefedron, XLR-11, pentedron, izo-pentedron.
12. Kwota kosztów przeprowadzonych badań wyniosła 37 962,96 zł, w tym 27 606,36 zł zostało pokryte z środków PSSE, 4305 zł z środków WSSE, 615 zł zostało pokryte bezpośrednio przez stronę postępowania, 5 436,6 zł to kwota pokryta ze środków innych instytucji (Wojewoda, samorząd).
13. Wydano 3 decyzje zgodnie z art. 27c ust. 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie uiszczenia przez stronę postępowania kosztów niezbędnych do przeprowadzenia oceny i badań produktów. Spośród tych decyzji 1 została skutecznie wyegzekwowana w kwocie 615 zł.
14. Wydano 14 decyzji zgodnie z art. 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na łączną kwotę 730 000 zł., tj. w przedmiocie nałożenia kar pieniężnych z tytułu wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Skutecznie wyegzekwowano 3 decyzje na kwotę łączną 60 000 zł.
15. Przekazano 1 sprawę do dalszego prowadzenia przez Policję i 1 sprawę skierowano do Prokuratury.

Ze sprawozdań za 2014 r. wynika, że:

1. Liczba sklepów w których oferowano do sprzedaży środki zastępcze wyniosła 12.
2. Liczba sklepów, w których strona w trakcie prowadzenia postępowania „wyprowadziła” spółkę i wprowadziła inna spółkę kontynuując sprzedaż środków zastępczych wyniosła 20.
3. Przeprowadzono 149 kontroli, w tym w trakcie 70 z nich znaleziono produkty, co do których zachodziło podejrzenie, że zawierają w składzie środki zastępcze.
4. Strony wniosły 33 sprzeciwów wobec wszczętych kontroli, żaden sprzeciw nie został rozstrzygnięty na korzyść strony.
5. Wniesiono 6 zażaleń na postanowienie o kontynuowaniu czynności kontrolnych.
6. Wydano 58 decyzji w trybie art. 27c ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie wstrzymania wprowadzania do obrotu na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań bezpieczeństwa produktów, nie dłuższy niż 18 miesięcy.
7. Wydano 25 decyzji w trybie art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie nakazu wycofania produktów z obrotu oraz zniszczenia na koszt strony postępowania, w przypadku stwierdzenia, że produkt stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.
8. Wydano 33 decyzje zgodnie z art. 27c ust. 3 pkt. 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie nakazu zaprzestania prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach służących wprowadzaniu produktu do obrotu na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia, nie dłuższy niż 3 miesiące.
9. Zabezpieczono łączną ilość 16958 opakowań produktów, z których pobrano 229 próbek i przekazano do badań.
10. Próbkę badano w:
  - Biurze Kryminalistyczno-Prawnym s.c. Grzegorz Maziej i Katarzyna Maziej ul. Rzymska 64, 70-702 Szczecin,
  - Katerze i Zakładzie Medycyny Sadowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu,
  - Narodowym Instytucie Leków w Warszawie,
  - Centrum Badań Kryminalistycznych MODUS SPECTRUM w Szczecinie.
11. W przebadanych próbkach zidentyfikowano środki zastępcze: alfa PVP, AM 2201, UR 144, etkatynon, pentedron, brefedron, 5-FUR-144, 3-MMC, MDPV, butylon, pMEOPP, pFPP.

12. Kwota kosztów przeprowadzonych badań wyniosła 41637,41 zł, w tym 31034,75 zł zostało pokryte z środków PSSE, 511,68 zł z środków WSSE, 8000 zł to kwota pokryta ze środków innych instytucji (Wojewoda, samorząd).
13. Wydano 18 decyzji zgodnie z art. 27c ust. 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie uiszczenia przez stronę postępowania kosztów niezbędnych do przeprowadzenia oceny i badań produktów.
14. Wydano 25 decyzji zgodnie z art. 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na łączną kwotę 1320000 zł., tj. w przedmiocie nałożenia kar pieniężnych z tytułu wprowadzania do obrotu środków zastępczych.
15. Przekazano 1 sprawę do dalszego prowadzenia przez Policję.

Ze sprawozdań za 2015 r. wynika, że:

1. Liczba sklepów w których oferowano do sprzedaży środki zastępcze wyniosła 17.
2. Liczba sklepów, w których strona w trakcie prowadzenia postępowania „wyprowadziła” spółkę i wprowadziła inną spółkę, kontynuując sprzedaż środków zastępczych wyniosła 26.
3. Przeprowadzono 224 kontrole, w tym w trakcie 84 z nich znaleziono produkty, co do których zachodziło podejrzenie, że zawierają w składzie środki zastępcze.
4. Ogółem wydano 195 decyzji dot. środków zastępczych.
5. Wydano 71 decyzji w trybie art. 27c ust. 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie wstrzymania wprowadzania do obrotu na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań bezpieczeństwa produktów, nie dłuższy niż 18 miesięcy.
6. Wydano 76 decyzje w trybie art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej/art. 44c ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, tj. w przedmiocie nakazu wycofania produktów z obrotu oraz zniszczenia na koszt strony postępowania, w przypadku stwierdzenia, że produkt stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.
7. Wydano 30 decyzji zgodnie z art. 27c ust. 3 pkt. 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie nakazu zaprzestania prowadzenia działalności w pomieszczeniach lub obiektach służących wprowadzaniu produktu do obrotu na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia, nie dłuższy niż 3 miesiące.

8. Zabezpieczono łączną ilość 16129 opakowań produktów, z których pobrano 488 próbek i przekazano do badań.
9. Próbkę badano w:
  - Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej,
  - Narodowym Instytucie Leków w Warszawie,
  - Centrum Badań Kryminalistycznych MODUS SPECTRUM w Szczecinie.
10. W przebadanych próbkach zidentyfikowano środki zastępcze: 4-BMC-metanon, 4-EFC, 2-MEC, 4-CMC, MDMB, CGMICA, 2-DPMP.
11. W przebadanych próbkach zidentyfikowano następujące środki odurzające i substancje psychotropowe od 1 lipca 2015 r.: alfa-PVP, AB-CHEMINACA, AB-PINACA, A834, 735, pentedron, AB-FUBINACA, AM-2201, 5F-PB-22, 3-MMC, UR 144.
12. Kwota kosztów przeprowadzonych badań wyniosła 137880,53 zł, w tym 32 589,49 zł zostało pokryte z środków PSSE, 105 291,04 zł z środków WSSE.
13. Wydano 22 decyzje zgodnie z art. 27c ust. 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tj. w przedmiocie uiszczenia przez stronę postępowania kosztów niezbędnych do przeprowadzenia oceny i badań produktów. Spośród tych decyzji 1 została skutecznie wyegzekwowana w kwocie 1 423,11 zł.
14. Wydano 34 decyzji zgodnie z art. 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na łączną kwotę 1 965 000 zł., tj. w przedmiocie nałożenia kar pieniężnych z tytułu wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Skutecznie wyegzekwowano 4 decyzje na kwotę łączną 27 517,72 zł.
15. Przekazano 1 sprawę do dalszego prowadzenia przez Policję i 1 sprawę skierowano do Prokuratury.
16. Wydano 117 decyzji dot. utylizacji produktów zatrzymanych w 2010 r. na podstawie decyzji Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 2 października 2010 r. Na ich podstawie poddano utylizacji 32827 sztuk opakowań produktów.
17. Poddano zniszczeniu 5308 produktów na podstawie postępowań administracyjnych prowadzonych w okresie 2012-2015 r.

Istotnym elementem prowadzonego nadzoru są także kontrole przeprowadzane w PSSE województwa wielkopolskiego przez upoważnionych przedstawicieli WPWIS. Kontrole te

są corocznie planowane w Zasadniczych zamierzeniach Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

W 2013 r. zaplanowano i odbyły się kontrole pionu higieny pracy w następujących stacjach powiatowych: PSSE Chodzież, PSSE Grodzisk Wlkp., PSSE Kępno, PSSE Rawicz, PSSE Szamotuły, PSSE Września. W 2014 r. zaplanowano i przeprowadzono kontrole w następujących stacjach powiatowych: PSSE w Kole, PSSE Gostyń, PSSE Międzychód, PSSE Słupca, PSSE Ostrzeszów, PSSE Rawicz, PSSE Oborniki. W 2015 r. zaplanowano i przeprowadzono kontrole w stacjach powiatowych: PSSE Krotoszyn, PSSE Czarnków, PSSE Konin, PSSE Gniezno, PSSE Kalisz, PSSE Leszno, PSSE Poznań, PSSE Śrem.

Należy podkreślić, że w latach 2014 i 2015 realizacja zadań związanych z środkami zastępczymi była przedmiotem kontroli kompleksowych realizowanych przez WSSE w powiatowych stacjach województwa wielkopolskiego natomiast w 2013 r. obszar ten nie był ujmowany w programie kontroli.

Zakresem kontroli w PSSE województwa wielkopolskiego jest sprawdzenie pod względem prawnym i merytorycznym działalności komórki higieny pracy w powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych. W związku z faktem, że zadania związane z nadzorem nad środkami zastępczymi wykonywane są w ramach komórek organizacyjnych higieny pracy, w ramach kontroli tych komórek poddane ocenie jest również działanie w zakresie środków zastępczych. W ramach zagadnień wymagających oceny w trakcie wykonywania czynności kontrolnych bierze się pod uwagę: obsadę kadrową i strukturę organizacyjną, przegląd prowadzonych rejestrów i ewidencji, realizację harmonogramu nadzoru nad obiektami oraz planu zasadniczych przedsięwzięć, ocenę prowadzonej dokumentacji, prowadzenie postępowania administracyjnego i egzekucyjnego, rozpatrywanie skarg i wniosków, udział pracowników w szkoleniach i naradach a także współpracę z innymi jednostkami (*akta kontroli str. 34-36*).

Zespół kontrolny został zapoznany z dokumentacją 2 kontroli powiatowych stacji przeprowadzonych w 2015 r. w których zakresem kontroli objęte były zagadnienia związane z nadzorem nad środkami zastępczymi.

1. W dniu 14 kwietnia 2015 r. odbyła się kontrola Sekcji Higieny Pracy w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie. Okres objęty kontrolą: 01 stycznia 2013 r. do 14 kwietnia 2015 r. W ramach kontroli oceniono działania PPIS w Gnieźnie w zakresie prowadzonych spraw związanych z obrotem środkami zastępczymi.

Nie stwierdzono nieprawidłowości działań w żadnym z badanych obszarów działania (akta kontroli str. 37-39).

2. W dniu 11 maja 2015 r. została przeprowadzona kontrola w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koninie. Okres objęty kontrolą: 01 stycznia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2015 r. W ramach kontroli oceniono działania PPIS w Koninie w zakresie prowadzonych spraw związanych z obrotem środkami zastępczymi. Nie stwierdzono nieprawidłowości w działaniach w żadnym z zadanych obszarów ani w prowadzonym postępowaniu administracyjnym (akta kontroli str. 40-42).

Zespół kontrolny zwrócił uwagę na kontrolę problemową jaka została przeprowadzona w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu w dniu 3 marca 2016 r. przez pracownika Oddziału Higieny Pracy WSSE w Poznaniu. Przedmiotem kontroli był sposób wykonywania czynności kontrolnych przez pracowników PSSE w Poznaniu podczas sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie środków zastępczych oraz sporządzania dokumentacji kontrolnej. Kontrola została przeprowadzona podczas przeprowadzania przez inspektorów upoważnionych przez PPIS w Poznaniu kontroli w obiekcie [REDAKTOWANE]. W Poznaniu przy ul. [REDAKTOWANE]. Kontrola była przeprowadzona w asyście funkcjonariuszy Policji. W kontrolowanym obiekcie funkcjonowały dwie firmy posiadające wspólną halę sprzedaży: firma [REDAKTOWANE], która zajmował się sprzedażą artykułów modelarskich i modeli kolekcjonerskich do składania, farb, klei itp. Oraz firma [REDAKTOWANE] zajmująca się sprzedażą elektronicznych papierosów oraz akcesoriów do e-papierosów. Każda z firm zatrudniała inną sprzedawczynię. W kontrolowanym obiekcie zatrzymano 33 szt. produktów o nazwie: „Imitacja sztucznego puchu 1 do makiet modelarskich”, „Imitacja sztucznego puchu 2 do makiet modelarskich” oraz „Imitacja mchu ciemnego do makiet modelarskich”, co do których zachodziło podejrzenie, że stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z Procedurą Kontroli PT/01. Zespół kontrolny WSSE stwierdził, że dokumenty sporządzone w obiekcie, w tym protokoły kontroli dla każdej z firm zostały wypełnione zgodnie z wytycznymi Gł. Specjalisty ds. Systemu Jakości WSSE w Poznaniu. W opinii kontrolerów z WSSE pracownicy PSSE w Poznaniu przeprowadzili kontrolę sprawnie, rzetelnie i obiektywnie. Wykazali się znajomością wymogów wynikających z przepisów prawnych dot. Zakazu wytwarzania i wprowadzania

do obrotu środków zastępczych. Program kontroli oraz wystąpienie pokontrolne wraz z pismami przewodnimi zostały dołączone do akt kontroli (*akta kontroli str. 43-49*).

W Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu funkcjonuje poprawnie system elektronicznego monitorowania informacji o „dopalaczach” - SMIOD, który jest również wykorzystywany do prowadzenia bieżącego monitoringu działań PSSE województwa wielkopolskiego. Baza systemu administrowana jest przez Panią [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] ml. asystenta w Oddziale Higieny Pracy. Na podstawie systemu SMIOD, opracowanej i prowadzonej bieżącej sprawozdawczości oraz papierowych potwierdzonych kopii decyzji przesyłanych niezwłocznie po ich wydaniu do WSSE prowadzony jest bieżący, codzienny monitoring, który daje możliwość niezwłocznego generowania odpowiedzi dotyczących bieżących działań stacji powiatowych, o czym mógł się bezpośrednio przekonać Zespół kontrolny GIS.

Pracownicy WSSE w Poznaniu do których kompetencji należą zadania z zakresu nadzoru nad realizacją ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych dużą wagę przywiązują do wszelkich form współpracy bezpośrednio z odpowiednimi merytorycznie pracownikami PSSE. Współpraca ta prowadzona jest głównie w oparciu o bezpośrednie kontakty mailowe i telefoniczne.

O sposobie nadzoru sprawowanego nad zadaniami z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi wykonywanymi przez PSSE województwa wielkopolskiego świadczą następujące pisma załączone do akt kontroli (*akta kontroli str. 50-59*):

1. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak: DN-HP.906.54.2015. z dnia 2 września 2015 r. kierowane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu zawierające informację, że decyzja PPIS w Poznaniu z dnia 3 lipca 2015 r. znak: DN-HP.9012.150.2015 dotycząca wstrzymania wprowadzania do obrotu oraz nakazu wycofania z obrotu produktów o nazwie: „Imitacja produktu Dodatek do piasku koloru fioletowego”, „Imitacja produktu Dodatek do piasku koloru turkusowego”, „Imitacja produktu Rozpalka do pieca koloru fioletowego”, „imitacja produktu Rozpalka do pieca koloru fioletowego”, „Imitacja produktu Rozpalka do pieca koloru turkusowego” w sklepie przy ul. Mostowej w Poznaniu, stała się prawomocna w dniu 22 sierpnia 2015 r.

Z przebiegu kontroli wynika, że pracownicy WSSE monitorują zarówno proces postępowania administracyjnego w PSSE prowadzący do powstania decyzji pierwszo

instancyjnych, jak również przebieg procesu odwoławczego i uprawomocnienia się decyzji. Powyższe potwierdzają także stwierdzone przez kontrolerów GIS inne takie przypadki w kontrolowanych wcześniej stacjach powiatowych województwa wielkopolskiego.

2. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak: DN-HP.9011.109.2015. z dnia 3 lipca 2015 r. kierowane do wszystkich Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych w nawiązaniu do pisma Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 10 czerwca 2015 r. znak: GIS-ŚZ-074-46/JCR/15 dotyczące interpretacji prawnej i wątpliwości dotyczących kilku wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w zakresie właściwego stosowania ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
3. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak: DN-HP.9011.158.2015. z dnia 23 listopada 2015 r. kierowane do wszystkich Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych w województwie wielkopolskim w nawiązaniu do pisma Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 6 listopada 2015 r. znak: GIS-ŚZ-074-101/RS/15 dotyczące interpretacji przepisów przejściowych określonych w art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
4. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak: DN-HP.9011.41.2014 z dnia 13 czerwca 2014 r. kierowane do wszystkich Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych w województwie wielkopolskim w nawiązaniu do pisma Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 16 kwietnia 2014 r. znak: GIS-ŚZ-074-17/MK/14 dotyczące elektronicznego systemu monitorowania informacji o środkach zastępczych oraz rozbudowy funkcjonalności systemu.

Przytoczone wyżej pisma wskazują na fakt właściwego przepływu informacji pomiędzy WSSE a PSSE. Wytyczne, opinie i interpretacje związane ze stosowaniem prawa procesowego i materialnego przekazywane są do stacji powiatowych we właściwym czasie, bez zbędnej zwłoki.

W Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu prowadzona jest właściwa polityka szkoleniowa, przykładowy plan szkoleń organizowanych przez WSSE w Poznaniu oraz tych w których uczestniczyli pracownicy Oddziału Higieny Pracy WSSE oraz pracownicy PSSE województwa wielkopolskiego a także zestawienie narad kwartalnych WPWIS z PPIS województwa przedstawia tabela: „Plan szkoleń na rok 2014 dla komórek

organizacyjnych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, stanowiąca załącznik do niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego (*akta kontroli str. 60-62*).

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że w 2013 r. odbyły się 4 narady kadry kierowniczej WSSE z PPIS województwa w datach: 25 marca, 24 czerwca, 17 września i 10-11 grudnia, w 2014 r. odbyły się również 4 narady w datach: 26 marca, 24 czerwca, 2 października oraz 9-10 grudnia. W 2015 r. odbyły się 4 narady WPWIS z PPIS w dniach: 24 marca, 23 czerwca, 22 września oraz 8-9 grudnia (*akta kontroli str. 63-66*).

Zarówno podczas narad kierownictwa WSSE z kierownictwem PSSE jak i w trakcie szkoleń wewnętrznych z udziałem pracowników WSSE poruszane są tematy związane z nadzorem nad środkami zastępczymi. Do akt kontroli dołączono dowody świadczące o metodologii stosowanej w procesie organizacji szkoleń przez WSSE (*akta kontroli str. 67-97*).

1. Ustalenia z narady Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z Państwowymi Powiatowymi Inspektorami Sanitarnymi woj. wielkopolskiego jaka miała miejsce w dniu 26 marca 2014 r. W treści ustaleń przedstawiono 3 punkty poświęcone środkom zastępczym. Dotyczą one: upowszechniania materiałów informacyjnych z zakresu stwarzania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi przez produkty będące środkami zastępczymi oraz prowadzenie kampanii edukacyjnych, sprawozdania z nadzoru nad przebiegiem przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych oraz aktualizacji Systemu SMIOD i uzupełnianiu na bieżąco wpisów prowadzonych i zakończonych postępowań.
2. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 10 września 2014 r. znak: DN-HP.2402.3.2014 kierowane do Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych woj. wielkopolskiego przekazujące program szkolenia dla pracowników pionu higieny pracy PSSE, które odbyło się w dniach: 25-26 września 2014 r. w Brozskowie. W programie przewidziano 2 wystąpienia dotyczące środków zastępczych:
  - „Nadzór nad środkami zastępczymi – sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego”,
  - „Nadzór nad środkami zastępczymi – aspekty prawne”.

Do dokumentu załączono również „Ustalenia ze szkolenia dla pracowników pionu higieny pracy PSSE z dnia 25-26.09.2014 r.” w których środkom zastępczym przypisano 14 punktów.

3. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 29 czerwca 2015 r. znak: DN-HP.9011.104.2015 kierowane do Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych woj. wielkopolskiego z informacją o organizacji w dniu 30 czerwca 2015 r. wideokonferencji dotyczącej nadzoru nad środkami zastępczymi.
4. Sprawozdanie z narady dla koordynatorów Zespołów ds. Nadzoru nad Środkami Zastępczymi, które działają w WSSE w kraju, jaka została zorganizowana przez Główny Inspektorat Sanitarny i odbyła się w dniach: 16-18 września 2015 r. w Poznaniu. Sprawozdanie zostało sporządzone w dniu 28 września 2015 r przez Panią Darię Noszczyńską mł. asystenta w Oddziale Higieny Pracy WSSE w Poznaniu, która uczestniczyła w naradzie.
5. Ustalenia z narady Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z Państwowymi Powiatowymi Inspektorami Sanitarnymi woj. wielkopolskiego jaka miała miejsce w dniu 22 września 2015 r. W treści ustaleń przedstawiono 2 punkty poświęcone środkom zastępczym. Dotyczą one: omówienia nowych rozporządzeń wykonawczych, które były w trakcie prac legislacyjnych oraz procesu niszczenia produktów zawierających środki zastępcze, które były identyfikowane w 2010 r. na mocy decyzji Głównego Inspektora Sanitarnego z 2 października 2010 r.
6. Pismo Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 24 września 2015 r. znak: DN-HP.2402.2.2015 kierowane do Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych woj. wielkopolskiego przekazujące program szkolenia dla pracowników pionu higieny pracy PSSE, które odbyło się w dniu 30 września 2015 r. W programie przewidziano 2 wystąpienia dotyczące środków zastępczych:
  - „Środki zastępcze – nowelizacja ustawy oraz sprawy bieżące”,
  - „Środki zastępcze - niszczenie”.

Do dokumentu załączono również „Ustalenia ze szkolenia dla pracowników pionu higieny pracy PSSE z dnia 30.09.2015 r.” w których środkiem zastępczym przypisano odrębny rozdział III i w nim 14 punktów szeroko rozpisanych dotyczących bieżącego nadzoru nad środkami zastępczymi.

Główny Inspektor Sanitarny pismem znak: GIS-ŚZ-076-24/JC/15 z dnia 4 marca 2015 roku skierował do Państwowych Wojewódzkich Inspektorów Sanitarnych ustalenia w sprawie zasad postępowania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie niszczenia produktów uznanych za środki zastępcze (*akta kontroli str. 98-101*). Główny Inspektor Sanitarny powołał się w przedmiotowym piśmie na konieczność zintensyfikowania procesu utylizacji wyrobów zabezpieczonych w wyniku wykonania decyzji z dnia 2 października 2010 r., znak: GIS-BI-073-239/RS/10, pochodzących od podmiotów, w stosunku do których, wyczerpana została droga administracyjna oraz sądowo administracyjna, jak również mając na uwadze problemy dotyczące dalszego przechowywania tych produktów.

Zespołowi kontrolnemu przedstawiono podjęte działania w zakresie niszczenia wyrobów zabezpieczonych decyzją Głównego Inspektora Sanitarnego z 2 października 2010 r. Wynika z nich, że:

- 1) W dniu 24 kwietnia 2015 r. powołując się na przedmiotowe pismo Głównego Inspektora Sanitarnego, Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu wystosował pismo do państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych woj. wielkopolskiego dotyczące rozpoczęcia procesu utylizacji wyrobów zabezpieczonych w wyniku przytoczonej wyżej decyzji. W załączeniu do wspomnianego pisma przekazano schemat postępowania w zakresie niszczenia w/w wyrobów, opinie prawną wydaną przez Główny Inspektorat Sanitarny, wykaz spraw (podmiotów) wyłączonych spod procedury niszczenia według danych na dzień 4 marca 2015 r. oraz wykaz sklepów, w których zatrzymano produkty w 2010 r.
- 2) W dniu 29 kwietnia 2015 r. przeprowadzono wideokonferencję z powiatowymi inspektorami sanitarnymi podczas której omówiono zasady postępowania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie niszczenia wyrobów zatrzymanych w 2010 roku.
- 3) W dniu 3 sierpnia 2015 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wystosował pismo do państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych woj. wielkopolskiego, w którym zobowiązał organy do przekazania informacji o poczynionych krokach w związku z utylizacją produktów zabezpieczonych w 2010 r.
- 4) Na podstawie przekazanych przez PPIS informacji możliwe było zidentyfikowanie, które powiaty:

- ustaliły, iż podmioty które wprowadzały do obrotu w 2010 r. środki zastępcze zostały wykreślone z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej,
  - analizują na bieżąco bazę danych z wynikami badań środków zastępczych oraz dokonały podziału produktów według 3 grup (substancje psychotropowe i środki odurzające, zawierające środki zastępcze potwierdzone badaniami oraz zawierające prawdopodobnie środki zastępcze, lecz nie przebadane),
  - analizują na bieżąco bazę danych z wynikami badań środków zastępczych, ale nie podjęły jeszcze wiążących działań.
- 5) W dniu 26 sierpnia 2015 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wystosował pismo do tych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych woj. wielkopolskiego, którzy podjęli jedynie działania polegające na analizie bazy danych z wynikami badań środków zastępczych z prośbą o ponowne przesłanie następujących informacji:
- liczby zabezpieczonych produktów z podziałem na 3 grupy, analizą podmiotów na podstawie bazy przedsiębiorców (CEIDG), analizą dostępnych wyników badań produktów podmiotów w stosunku do których nie toczy się żadne postępowanie.
- 6) W dniu 7 października 2015 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydał Zarządzenie nr 20/2015 w którym powołał zespół odpowiedzialny za utylizację środków zastępczych zatrzymanych podczas kontroli sanitarnych w 2010 r. (*akta kontroli str. 102*). W skład Zespołu powołano: Pana Marka Duszyńskiego kierownika Oddziału Higieny Pracy w WSSE w Poznaniu oraz Panią Darię Noszczyńską mł. asystenta w Oddziale Higieny Pracy. Z treści Zarządzenia wynika, że „zadaniem zespołu jest koordynacja działań poszczególnych komórek organizacyjnych Państwowych Powiatowych Inspekcji Sanitarnych województwa wielkopolskiego w zakresie utylizacji produktów środków zastępczych tzw. „dopalaczy” zatrzymanych w wyniku kontroli sanitarnych.
- 7) W miesiącach sierpień-wrzesień 2015 r. wysłano zapytania ofertowe i gromadzono oferty od zakładów utylizujących odpady.
- 8) W dniu 7 października 2015 r. zawarta została umowa nr 74/2015 pomiędzy Zakładem Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Koninie a Wojewódzką Stacją Sanitarno-

Epidemiologiczną w Poznaniu, w przedmiocie odbioru, transportu i unieszkodliwienia nieorganicznych odpadów zawierających substancje niebezpieczne.

- 9) W dniu 9 października 2015 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wystosował pismo dotyczące podziału zdeponowanych produktów w oparciu o zgromadzone wyniki badań udostępnione w bazie wyników badań Głównego Inspektora Sanitarnego zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym w dniu prowadzenia kontroli sanitarnych. Razem z pismem przekazano PSSE wzór protokołu zniszczenia wraz z załącznikiem dotyczącym składu komisji oraz wzorem wykazu produktów przekazanych do zniszczenia (*akta kontroli str. 103-106*).
- 10) Począwszy od kwietnia 2015 r. prowadzono konsultacje z Wielkopolskim Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym w sprawie możliwości przekazania produktów do prowadzenia postępowania przed sądem przez Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny.
- 11) W dniu 8 grudnia 2015 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wystosował pismo do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego z prośbą o wskazanie trybu postępowania z produktami przechowywanymi w depozycie WSSE w Poznaniu, zawierającymi substancje psychotropowe, środki odurzające, prekursory narkotyków kat. I wymienione w załącznikach do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (potwierdzone badaniami) oraz innych produktów będących w zakresie nadzoru WIF.
- 12) W dniu 11 stycznia 2016 r. wpłynęła odpowiedź od Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego informujące, że WIF nie jest władny do podejmowania decyzji w przedmiocie zabezpieczenia i utylizacji produktów leczniczych, zawierających środki odurzające, substancje psychotropowe prekursory narkotyków kat. I, przechowywanych w depozycie w WSSE. WPWIF informując, że w tym przypadku ma zastosowanie przepis art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i należy przyjąć tryb zawiadomienia Prokuratury o popełnieniu przestępstwa.
- 13) W dniu 29 grudnia 2015 r. przedstawiciele WSSE w Poznaniu przekazali w imieniu PPIS województwa wielkopolskiego do zakładu Utylizacji Odpadów w Koninie produkty w ilości 32.827 szt. (produkty zatrzymane w 2010 r.) oraz 5.308 szt. (produkty

zatrzymane w latach: 2012-2015). Po dokonaniu utylizacji otrzymano potwierdzenie zniszczenia oraz zwrot podpisanych protokołów.

- 14) Na przełomie czerwca i lipca 2016 r. WSSE w Poznaniu planuje przeprowadzić II etap utylizacji produktów zatrzymanych w 2010 r.
- 15) Na przełomie 2015-2016 r. PSSE województwa wielkopolskiego wydały 73 decyzje administracyjne dotyczące utylizacji produktów zawierających środki zastępcze. Do zniszczenia pozostało 13.659 produktów będących środkami zastępczymi. W depozycje WSSE w Poznaniu pozostają jedynie środki zastępcze zatrzymane w 2010 roku, dla których trwa nadal postępowanie sądowo-administracyjne.
- 16) W dniu 12 kwietnia 2016 r. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wystąpił do Prokuratury Rejonowej w Turku i Gnieźnie z zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa przez 2 podmioty: Pana ██████████ za wprowadzanie do obrotu w dniu 4 października 2010 r. produktów o nazwie: Gold herbal incence, Mr Grzmot, Retro herbal incence, Buszek herbal intence w składzie których stwierdzono obecność JWH-122 i JWH-081 oraz firmę ██████████ z Blizanowa za wprowadzanie do obrotu w dniu 2 październik 2010 r. produktów o nazwie: Level XXX, Red rabbit, K-18, Fuck off w składzie których stwierdzono obecność mefedronu, 4-metylometkatynonu i JWH-073.
- 17) W dniu 25 maja 2016 r. do WSSE wpłynęło postanowienie Komendy Powiatowej Policji w Turku o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie posiadania środków odurzających i substancji psychotropowych zatrzymanych w dniu 2 października 2010 r. w sklepie prowadzonym przez firmę ██████████
- 18) W dniu 24 maja 2016 r. Prokuratura Rejonowa w Gnieźnie przesłała postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie Pana ██████████ z powodu tego, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Dokument pt. "Sprawozdanie z utylizacji wyrobów (zdeponowanych środków zastępczych) zabezpieczonych w wyniku wykonania decyzji Głównego Inspektora sanitarnego z dnia 2 października 2010 r. znak: GIS-BI-073-239/RS/10 na terenie woj. wielkopolskiego" z dnia 8 czerwca 2016 r. został dołączony do akt kontroli (*akta kontroli str. 107-110*).

Zespół kontrolny zapoznał się z kompletem dokumentów przedstawiających przebieg utylizacji środków zastępczych zabezpieczonych w trakcie kontroli sanitarnej w sklepie o nazwie [REDAKTOWANE] zlokalizowanym w Koninie przy ulicy [REDAKTOWANE] która została przeprowadzona w dniu 21 października 2010 r. W produktach zatrzymanych podczas kontroli w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono następujące środki zastępcze: 4-MEC, 3-FMC, synefrynę, JWH-081, RCS-4, RCS-4 2-metoksy izomer, 2-CE, metylon, AM-694, bufedron, AM-694. W dniu 5 listopada 2015 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koninie wydał decyzję na podstawie art. 27c ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w przedmiocie zniszczenia przedmiotowych produktów.

III. PODSUMOWANIE/WNIOSKI.

Wnioski:

W wyniku przeprowadzonej kontroli w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu należy stwierdzić, że w działaniach realizowanych przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu w ramach nadzoru sprawowanego nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz upoważnieni pracownicy WSSE w Poznaniu w zakresie nadzoru merytorycznego nad realizacją ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w okresie objętym kontrolą wykonywali następujące zadania:

- prowadzenie postępowania administracyjnego i wydawanie decyzji administracyjnych w ramach ustawowych uprawnień drugiej instancji,
- koordynacja i monitorowanie działań powiatowych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa wielkopolskiego w zakresie realizacji ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie województwa wielkopolskiego,
- przeprowadzanie merytorycznych kontroli planowych, kompleksowych i problemowych w zakresie realizacji przez powiatowych inspektorów sanitarnych i pracowników PSSE

województwa wielkopolskiego ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych,

- sporządzanie okresowych sprawozdań i wskaźników statystycznych dotyczących nadzoru nad przeciwdziałaniem wprowadzaniu do obrotu i wytwarzaniu środków zastępczych,
- współpraca z Policją, samorządem terytorialnym, Urzędem Kontroli Skarbowej, innymi organami i podmiotami, szkołami, laboratoriami naukowo-badawczymi,
- prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych jak również szkoleń w zakresie środków zastępczych.

Ważnym elementem było powołanie Zespołu zadaniowego do spraw środków zastępczych i powierzenie zadań związanych z obsługą Zespołu pracownikowi, którego zadania skupiają się niemal w całości na nadzorze nad środkami zastępczymi. Powyższe w znacznym stopniu wpłynęło pozytywnie na wzmocnienie metod nadzoru, wypracowanie metodologii działań związanych z identyfikacją środków zastępczych, w tym wzorów dokumentacji związanej z prowadzonym w stacjach powiatowych postępowaniem administracyjnym. We wskazanym okresie nastąpiła również intensyfikacja wszelkich form współpracy pomiędzy WSSE a PSSE województwa wielkopolskiego.

Należy podkreślić, że pracownicy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, których zadania zawodowe związane są z realizacją ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, swoje obowiązki wykonują profesjonalnie i z dużym zaangażowaniem.

Na pozytywną opinię zasługuje stosowanie przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu szerokiego wachlarza metod nadzoru merytorycznego sprawowanego nad realizacją ustawowego zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych województwa wielkopolskiego. Metodę podstawową, oprócz tzw. kontroli instancyjnej sprawowanej na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 1 *ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* stanowi planowanie i realizowanie kontroli merytorycznych w zakresie zadań realizowanych przez PSSE w obszarze nadzoru nad środkami zastępczymi.

Kontrola instancyjna bowiem w sposób oczywisty dotyczy tylko tych przypadków w których to strona postępowania realizuje przysługujące jej prawo do zaskarżania decyzji do organu wyższej instancji w celu skontrolowania jej prawidłowości przez ponowne rozpatrzenie i rozstrzygnięcie konkretnej sprawy.

Należy podkreślić, że działania kontrolne realizowane przez upoważnionych przedstawicieli Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w najwyższym stopniu wypełniają warunki zawarte w obowiązujących przepisach, w tym *ustawy o kontroli w administracji rządowej*. Sposób sprawowania nadzoru merytorycznego znacznie minimalizuje ryzyko związane z możliwością pojawienia się błędów w trakcie rozpatrywania spraw i prowadzonego postępowania administracyjnego i tym samym może mieć pozytywny wpływ na całokształt działalności państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych w województwie wielkopolskim.

III. PODSUMOWANIE / INFORMACJE DODATKOWE.

Kontrolę w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu przeprowadzono zgodnie z obowiązującą w GIS procedurą *GIS-ZSZ-NS-01 Przygotowanie i przeprowadzenie kontroli*.

Do akt kontroli załączono podpisane oświadczenia kontrolerów o braku istnienia okoliczności uzasadniających wyłączenie z udziału w kontroli. W trakcie przeprowadzania kontroli w jednostce kontrolowanej dokonano odpowiedniego wpisu w książce kontroli.

Czynności kontrolne zostały zakończone spotkaniem zamykającym z udziałem kierownika jednostki kontrolowanej, podczas którego omówiono wstępne wyniki kontroli.

Działalność kontrolowanej jednostki została oceniona pozytywnie.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden pozostawiono w aktach kontroli, drugi przesłano do jednostki kontrolowanej.

Główny Inspektor Sanitarny
z up.

Izabela Kucharska
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

.....
(podpis kierownika jednostki kontrolującej)